

NÁZEV ŠKOLY	GYMNÁZIUM JOSEFA JUNGMANNA, LITOMĚŘICE, Svojsíkova 1, příspěvková organizace
ČÍSLO PROJEKTU	CZ.1.07/1.5.00/34.1082
NÁZEV MATERIÁLU	VY_32_INOVACE_6A_05_Ústavní zákon o zrušení komunistického monopolu moci
TÉMA SADY	Dokumenty k českým dějinám po roce 1989
ROČNÍK	4. ročník, oktáva
DATUM VZNIKU	červenec 2013
AUTOR	Petr Bašus

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Ústavní zákon o zrušení komunistického monopolu moci

Anotace:

Výukový materiál je určený pro výuku nejnovějších českých (československých) dějin v hodinách dějepisu 4. ročníku (resp. semináře z dějepisu).

Skládá se z textu historického dokumentu, námětů k domácí přípravě (vyučující může zadat tyto úkoly již v předešlé hodině, a vytvořit si tak podmínky pro snazší práci s dokumentem i zadanými otázkami) a námětů k rozboru dokumentu i historických souvislostí.

Texty mohou mít žáci vytištěné, nebo s nimi mohou pracovat ve vlastních elektronických médiích (PC, notebooky, tablety...). Učitel je také může promítnout.

Časová náročnost – 1 vyučovací hodina.

Ústavní zákon o zrušení komunistického monopolu moci (29. listopadu 1989)

Federální shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto ústavním zákoně:

Článek I

Ústavní zákon č. 100/Sb., Ústava Československé socialistické republiky se mění takto:

1. Článek 4 se vypouští
2. Článek 6 zní: „Národní fronta je politickým výrazem svazku národů a národností, sociálních vrstev a zájmových skupin. Mohou se v ní sdružovat politické strany, společenské a zájmové organizace.“
3. Článek 16 odst. 1 zní: „Veškerá kulturní politika v Československu, rozvoj vzdělání, výchova a vyučování jsou vedeny v duchu vědeckého poznání a v souladu se zásadami vlastenectví, humanity a demokracie.“

Článek II

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Husák v.r.

v z. Marko v.r.

Adamec v.r.

Náměty k domácí přípravě:

1. *Připomeňte si stěžejní události, které se odehrály v listopadu a prosinci 1989.*
2. *Vyhledejte si význam pojmů: Národní fronta, Federální shromáždění ČSSR, marxismus-leninismus, ústavní zákon.*
3. *Zjistěte, které politické funkce vykonávaly osoby podepsané pod zákonem (Husák, Marko, Adamec).*
4. *Zopakujte si základní fakta o Ústavě z roku 1960.*

Náměty k rozboru:

1. *Čím byla převratná v československých dějinách Ústava z roku 1960? Které zásadní změny kodifikovala, přinášela?*
2. *Srovnejte příslušné pasáže (články 4, 6 a 16) z Ústavy roku 1960 (viz níže) a ze zákonné změny z 29.11.1989. Které rozdílly jste našli?*
3. *Pokuste se svými slovy vyjádřit obsah a důsledek jednotlivých článků z Ústavy 1960 a z Ústavního zákona z 29.11.1989.*
4. *Proč bylo jejich zrušení (změna) symbolickým vyjádřením vítězství „sametové revoluce“ v roce 1989?*
5. *Povšimněte si, jak rychle byl Ústavní zákon z 29.11.1989 přijat. Kolik dní uplynulo od počátku „sametové revoluce“? Po které významné události byl bezprostředně přijat?*
6. *Proč myslíte, že Národní fronta (viz článek 6) nebyla zrušena okamžitě?*
7. *Která instituce výše citovaný ústavní zákon přijímala. V čem je přijetí tohoto zákona právě touto institucí paradoxní (absurdní)? Došlo ještě do konce roku 1989 k podobně paradoxnímu aktu?*
8. *Kdo zákon podepsal? O koho se jednalo z hlediska politických funkcí?*
9. *Přečtete si další citované pasáže z Ústavy 1960 a přemýšlejte, které články a jak byly jistě v brzké době po Listopadu 1989 upravovány.*

**Ústavní zákon
ze dne 11. července 1960**

Ústava Československé socialistické republiky

My pracující lid Československa prohlašujeme slavnostně:

Společenské zřízení, za které bojovaly celé generace našich dělníků i ostatních pracujících a které měly od vítězství Velké říjnové socialistické revoluce před očima jako vzor, stalo se pod vedením Komunistické strany Československa skutečností i u nás.

Socialismus v naší vlasti zvítězil!

Vstoupili jsme do nového období našich dějin a jsme odhodláni jít dále k novým, ještě vyšším cílům. Dopravujeme socialistickou výstavbu, přecházíme k budování socialistické společnosti a shromažďujeme síly pro přechod ke komunismu.

Po této cestě půjdeme dále ruku v ruce s naším velkým spojencem, bratrským Svazem sovětských socialistických republik, a se všemi ostatními přátelskými zeměmi světové socialistické soustavy, jejímž je naše republika pevným článkem (...)

Čl. 4

Vedoucí silou ve společnosti i ve státě je předvoj dělnické třídy, Komunistická strana Československa, dobrovolný bojový svazek nejaktivnějších a nejuvědomělejších občanů z řad dělníků, rolníků a inteligence.

Čl. 6

Národní fronta Čechů a Slováků, v níž jsou sdruženy společenské organizace, je politickým výrazem svazku pracujících měst a venkova, vedeného Komunistickou stranou Československa.

Čl. 7

(1) Ekonomickým základem Československé socialistické republiky je socialistická hospodářská soustava, která vylučuje jakoukoli formu vykořisťování člověka člověkem.

(2) Socialistická hospodářská soustava, v níž jsou výrobní prostředky zespolečňeny a veškeré národní hospodářství je plánovitě řízeno, zabezpečuje za uvědomělé spolupráce všech občanů mohutný rozvoj výroby a neustálý vzestup životní úrovně pracujících.

(3) Práce je v socialistické společnosti prací ve prospěch celku a zároveň ve prospěch pracovníka samého.

Čl. 8

(1) Socialistické společenské vlastnictví má dvě základní formy: státní vlastnictví, které je vlastnictvím všeho lidu (národní majetek), a družstevní vlastnictví (majetek lidových družstev) (...)

Čl. 16

(1) Veškerá kulturní politika v Československu, rozvoj vzdělání, výchova a vyučování jsou vedeny v duchu vědeckého světového názoru, marxismu-leninismu, a v těsném spojení se životem a prací lidu.

Zdroje:

VESELÝ, Zdeněk. *Dějiny českého státu v dokumentech*. Praha: Professional Publishing, 2012, s. 740 – 741, ISBN 978-80-7431-064-5.

VESELÝ, Zdeněk. *Dějiny českého státu v dokumentech*. Praha: Professional Publishing, 2012, s. 702 - 708, ISBN 978-80-7431-064-5.